H-Net Reviews
in the Humanities & Social Sciences

Henrik Lerdam. *Danske Middelalderforskere, en Oversigt.* Copenhagen: Museum Tusculanum Press, 1997. 162 sider 166 kr., cloth, ISBN 978-87-7289-485-0.

Reviewed by Kurt Villads Jensen

Published on H-Skand (January, 1998)

Danske middelalderforskere er en god bog, men den kunne være blevet sa voldsomt meget bedre, hvis der havde voeret taenkt en smule mere over planlaegningen af den. Det er ikke Henrik Lerdams fejl, for han fik foerst overdraget arbejdet med bogen, da rammerne for den var afstukket af netvaerket Danmark og Europa i Senmiddelalderen, og han ser ud til at have gjort et godt og solidt arbejde.

Bogen indeholder oplysninger om ca. 320 danske middelalderforskere: Arbejds- og privatadresser, interesseomrader og forskningsomrader og dertil (hoejst 10) publikationer, endelig faglige aktiviteter og tillidshverv. Oplysningerne er indsendt af de enkelte forskere og er spaendende laesning, fordi de tilsammen giver, som forordet siger, et indtryk af dansk middelalderforsknings aktuelle status. Der er megen arkaeologi i dansk middelalderforskning, er det foerste, hurtige indtryk, hvad der vel er ganske rimeligt af ogsa historiske grunde. Der er mere europæisk historie eller interesse for relationerne mellem Danmark og verden udenfor, end man egentligskulle have forventet efter de seneste 20 års lamenteringer over dansk middelalderhistories nationale fixering eller endog provininsialisme. Interessen for andet end det snævert danske eksisterer i synlig grad, viser denne bog.

Den viser også et gabende hul i dansk historieforskning: I sagregistret er der 7 henvisninger til personer, der beskæftiger sig med højmiddelalderen, men 31 til senmiddelalderen, 23 til tidlig middelalder og 36 til vikingetid. En urimelig forsømmelse af en særdeles vigtig periode i dansk historie.

Det er en nyttig bog, hvis man hurtigt skal få et kort indtryk af en bestemt forskers profil og interesser, selv om beskedne minimalister som blandt andet Helge Paludan næsten formår at skjule, at de nogensinde har gjort noget for middelalderstudier. Det er en nyttig bog, hvis man hurtigt skal finde adresser og telefon-og-faxnumre o.s.v. Det er en smuk bog i fin indbinding, og den må have været dyr at lave.

Og så til de mere problematiske sider: Bogen burde nok være udkommet med engelsk paralleltitel og med oversættelse af indledning og forsknings- og interesseemnerne til engelsk. Det havde været relativt billigt og givet internationale forskningsmiljøer yderligere adgang til danske.

Nogle af forskerne i bogen er allerede døde, nogle har skiftet adresse af andre grunde, nogle er slet ikke med, enten af egen vilje, eller fordi de er glemt.Flere har fået egen hjemmeside på internettet, siden bogens oplysninger blev samlet ind i slutningen af 1996. Samlinger af data som denne oversigt over forskere kan ikke undgå at trænge til revision allerede ved udgivelsen. Datasamlinger af denne karakter kan have to formål: Enten giver de en statusoversigt, et synkront snit gennem forskningsverdenen, og da er en trykt bog

udmærket, men behøver ikke indeholde adresser og andre flygtige oplysninger. Eller også er de et hjælpemiddel til at finde folk, og da bør de nok ikke længere publiceres i trykt form, men i elektronisk og derfor med mulighed for løbende ajourføring. Det optimale ville vel være at publicere en mere skrabet trykt version sammen med en opdaterbar elektronisk udgave.

Den største anke mod bogen er imidlertid dens omfattende emneregister, som forlagets pressemeddelelse fremhæver. Det består i store træk af en alfabetisering af de stikord, den enkelte forsker selv har brugt til at karakterisere sin interesse eller forskning. Nu kan man jo kalde tingene så meget, og det gør emneregistret til hylende morsom, men ellers ikke videre frugtbar læsning. Nogle få eksempler blandt mange:

5 beskæftiger sig med Nordatlanten, 3 med Nordboerne. Mon ikke de har noget til fælles. Alfabetiseringsmæssigt værre er det, at kodikologi, palæografi, håndskrifter og manuskriptstudier er splittet op i fire henvisninger. To personer er opført under feudalisme, to andre under lensvæsen. Fire beskæftiger sig med maritim arkæologi, en femte med undervandsarkæologi.Teologi beskæftiger 5 sig med, blandt dem er tilsyneladende ikke Martin Schwarz Lausten, professor i kirkehistorie. Kun to er opført under middelalderlatin, der mangler henvisninger til næsten alle på det tidligere Middelalderlatininstitut i København og til alle redaktører af Diplomatarium Danicum. Vikinger beskæftiger kun een sig med (meget passende er det Niels Lund), mens der er 36, som beskæftiger sig med vikingetid. Forunderligt i den arupske tradition er det, at kun een beskæftiger sig med bønder (nemlig Erik Ulsig), men det hænger måske sammen med, at adskillige beskæftiger sig med landbohistorie, landbrugshistorie, agrare systemer og ejendomsforhold. Og så videre, og så videre.

Problemet er tofoldigt. Ved selvvalgte stikord splittes samme emne op i en række forskellige betegnelser. Og ved at lade de enkelte forskere selv formulere stikordene, vil de fleste af dem ikke komme med under en tilfældig betegnelse for noget, som de selvfølgelig også beskæftiger sig med. For eksempel er der kun anført to under Vesteuropa og een under magtstrukturer; hvis disse stikord havde eksisteret på forhånd, ville adskillige have angivet, at de interesserede sig for netop det. Problemet kunne altså være løst, ved at de udsendte spørgeskemaer til forskerne havde været forsynet med udkast til et emneregister, som de havde kunnet krydse sig af på og så eventuelt tilføje nogle ekstra begreber selv.

Danske middelalderforskere er alt i alt en smuk og nyttig bog, som vil blive stående i mange år. Der er lagt et stort arbejde i den, og derfor kunne den oplagt danne udgangspunkt for et tilsvarende projekt med at registrere alle middelalderforskere i Skandinavien, helst i elektronisk form med mulighed for ajourføring og helst med et mere gennemarbejdet emneregister.

Copyright (c) 1998 by H-Net, all rights reserved. This work may be copied for non-profit educational use if proper credit is given to the author and the list. For other permission, please contact H-Net@H-Net.MSU.EDU.

If there is additional discussion of this review, you may access it through the network, at https://networks.h-net.org/h-skand

Citation: Kurt Villads Jensen. Review of Lerdam, Henrik. *Danske Middelalderforskere, en Oversigt.* H-Skand, H-Net Reviews. January, 1998.

URL: https://www.h-net.org/reviews/showrev.php?id=1646

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivative Works 3.0 United States License.